

Rollen en rechten: verbreding én versmalling?

Naar een breder verstaan van ervaringskennis

Phrenos werkconferentie 27 mei 2026

Lotte Smeenk

Verbreding

Psycho

Is dat dan ritme?
Ben ik de optelsom hiervan?

Bio

Socio

Missen we wat?

Niet een nieuw model of element in een model, maar ruimte voor de unieke ervaring zelf door en om al die modellen heen:

- Deels ondoorgrondelijk
- Veel meer dan rationeel 'weten' of te duiden in modellen of kaders
- Lichamelijke, gevoelde, existentiële en spirituele dimensies

Wat is ritme voor mij en hoe voelt dat?

Kennisbronnen: herstelliteratuur (oa peer support), fenomenologie en levensfilosofie

Herstel?

Patricia Deegan in 1988:

“Essential aspects of the recovery process are a matter of grace and, therefore, cannot be willed. However, we can create environments in which the recovery can be nurtured like a tender and precious seedling.”

“Psychiatrically disabled adults do not “get rehabilitated” but rather they recover a new and valued sense of self and of purpose. Through the recovery process they become active and responsible participants in their own rehabilitation project”

Ruimte voor het persoonlijke en relationele proces van herafstemming op de eigen grond in en na ontwrichting

→ Hoe creëren we een ruimte/ omgeving waarin een herstelproces niet wordt gestuurd of versmald, bijv. tot sociale rollen of rehabilitatie, maar zich kan ontfouwen?

Afstemming ervaring en kennis

De relatie ervaringskennis, professionele en wetenschappelijke kennis

Ervaringskennis

Een bron van 'weten' en in
brede zin basis voor
gelijkwaardig contact

Naar een breder ‘verstaan’ van ervaringskennis

Vakmanschap en herstelondersteuning verdiepen

- Ontwikkelen grondhouding van afstemming: wetenschappelijke, professionele én ervaringskennis resoneren mee in contact en kun je meer ‘losjes’ en volgend leren inbrengen
- Zorgverleners als betrokken gesprekspartners *in* de situatie, niet als expert *over* de situatie
- Vertrouwen dat dat proces uiteindelijk tot betere uitkomsten leidt
- Dit is niet gemakkelijk!

Uiteindelijke doel: proces van herstel en herstelondersteuning open houden, gelijkwaardige zorg die aansluit en niet reduceert

Ervaringen van een cliënt in de langdurige zorg

Ervaren knelpunt:

“Uit de ggz stappen: hoe kan ik en de ggz (zorg) elkaar zo afstemmen dat ik uiteindelijk, aan het einde, “alleen” mijn eigen leven erna zelf ‘goed’ kan leven”

Oplossingsrichting:

“‘Therapie’ waarmee ik zelf kan leren mijn leven zelf verder te leven”

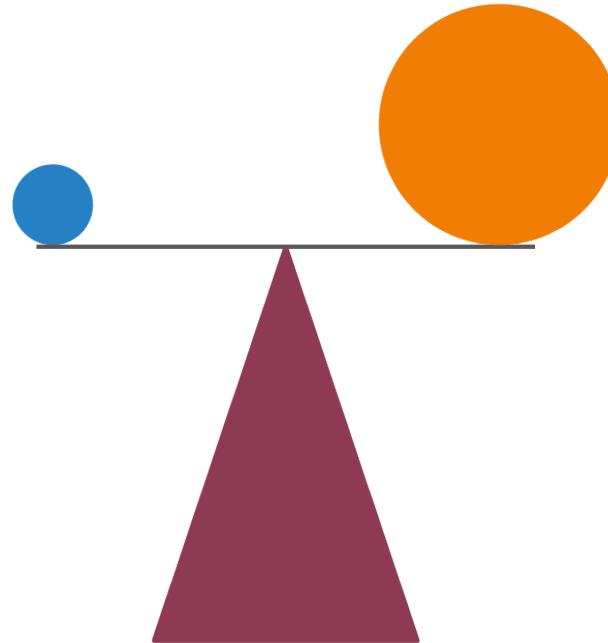

Verkenning in drietallen:

- Hoe denk jij na over jouw bronnen van kennis, hoe je deze integreert en inbrengt in afstemming op jezelf en anderen?
- Waar of wanneer ervaar jij dat bepaalde kennis jouw blik verbreedt of juist versmalt?

Hoe ziet ruimte voor (verbreding) ervaringskennis bij Phrenos eruit?

Wat we doen bij Phrenos op dit onderwerp

- **Kennisontwikkeling:** interne kennisopgave over afstemming, onderzoek en implementatie over ruimte voor ervaringskennis én over waarom dit moeilijk is in onze organisaties
- **Handvatten en publicaties:** oa referentiekader ervaringskennis, dialogische werkvormen, zorgstandaarden
- **Scholing:** POD, zelfhulp methodes zoals de WRAP en de HOP

Hoe zien verbreding en versmalling er bij jou uit?

**Teken een beeld/ symbool op
een of twee post-its**

Kernboodschap

- Herstelondersteuning gaat over het ruimte maken voor *alle* ervaringen van betrokkenen in een netwerk, inclusief die van jouzelf als hulpverlener
- Hierbinnen kan ruimte ontstaan voor een proces van herstel van balans en herafstemming op de eigen grond en wensen
- Een breed verstaan van het begrip ervaringskennis kan helpen om dit proces van herstel open te houden en professionele en wetenschappelijke kennis zo te integreren en in te brengen dat deze dat proces niet afsluiten

Dankjulliewel!

Contact: lsmeenk@kcphrenos.nl

Literatuur voor verdere verdieping:

- Essaybundel 'Filosofie bij herstelondersteuning' (2018): [Filosofie bij herstelondersteuning. Opnieuw denken over geestelijke gezondheid - Kenniscentrum Phrenos](#)
- [Producten en tools voor meer ruimte voor ervaringskennis binnen zorg en welzijn](#) (kennis, inzicht en vaardigheden/ scholing)
- Artikel 'Recovery: the lived experience of rehabilitation' (Patricia Deegan, 1988)